

VAN STOLKPARK KOERIER

Nieuws van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark

Nr 29 - december 1985

Uitgave van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'

Redactie: Mevrouw J. J. O. van der Brugh - van Lierop, Else Ringnalda - Houtsmuller en Anneke Landheer - Roelants (eindredactie) Illustraties: Else Ringnalda - Houtsmuller.

Emma-kliniek, Parkweg 21 - anno 1953. Meer informatie vindt u op pag. 3, 4 en 5 (foto Collectie Gemeente-Archief 's-Gravenhage)

Wordt lid

van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'
U kunt de Wijkvereniging steunen door lid te worden en een bedrag van minstens f 15.— per jaar over te schrijven naar postrekening 34 41 829 ten name van de penningmeester van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark'.
Het bestuur van de Wijkvereniging doet al hetgeen in haar vermogen ligt voor een goed woon- en leefklimaat in het Van Stolkpark, ook in uw belang.

**De redactie van de
Van Stolkparkkoerier
wensst haar lezers
prettige kerstdagen
en een goed
nieuwjaar toe.**

Monumenten in het Van Stolkpark

Onlangs werden de volgende panden in het Van Stolkpark op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst:

Villa Olanda

(Van Stolkweg 23). Dit huis werd in 1886 in neorenaissance-trant gebouwd. Het souterrain is voorzien van rusticawerk, het bordes van een natuurstenen balustrade, op de beléage is een vooruitspringende middenpartij met Toscaanse zuilen, die een hoofdgestel met in het fries triglieven en metopen dragen en voor de verdieping arcaden op rijk bewerkte Corinthische zuilen. De gevels vertonen natuurstenen banden en blokken. De vensters van de beléage dragen hoofdgestellen, de vensters van de verdieping worden bekroond door gebroken frontons. De tuin wordt van de straat gescheiden door een monumentaal hek met natuurstenen pijlers. Het interieur is uitgevoerd in eclectrische trant met motieven, ontleend aan de renaissance, het Lodewijk XIV en het Lodewijk XVI, onder andere stucplafonds, betimmeringen, schouwen en een mahoniehouten trap met rijke balustrade in neo-Lodewijk XIV-trant.

Villa Emma

(van Stolkweg 7a). Gepleisterd pand met windveer, boognissen boven de vensters, veranda met siervazen en tuinhek. Gebouwd in 1886 naar ontwerp van H. Wesstra Jr.

Van Stolkweg 5

(vroeger Villa Louisa). Gepleisterd herenhuis in eclectische trant met torenvormig hoekpaviljoen en veranda, in 1879 gebouwd voor Jonkvrouwe E. M. A. B. van Hoogenhouck Tulleken.

Villa Sandhaghe

(Hogeweg 18). Dit huis is een monumentaal voorbeeld van de door de 'Um Achtzehnhundert'-beweging beïnvloede historiserende bouwtrant uit het begin van de twintigste eeuw. Gebouwd in 1907 naar ontwerp van L. J. Falkenburg voor Gustav Müller.

Het pand bevat een souterrain, beléage en hoge verdieping, bekroond door een monumentaal mansardedak met dakpellen en Lodewijk XVI-siervazen op de hoeken. Met zandsteen beklede gevels waarvan de façade een risalerende middelpartij bezit, tegen de beléage als portier met Ionische zuilen opengewerkt, daarboven geleed door pilasters. In het fries van het hoofdgestel gebeeldhouwde festoensieringen en bekronend fronton met oeil-de-boeuf en acanthusbladsculptuur. Vensters met ijzeren raamhekjes en gebeeldhouwde bekroningen. Monumentaal tuinhek.

Sandhaghe is een der meest typerende uitingen van de door de 'Um Achtzehnhundert'-beweging geïnspireerde reactie op Berglage's vernieuwingen.

Officiële ingebruikneming uitbouw 1e VCL

Op donderdag 10 oktober 1985 werd de nieuwe uitbouw van het Eerste VCL officieel in gebruik genomen. Deze uitbouw omvat een nieuwe ingang, praktijklokaal, overblijflokaal en docentenkamer. De nieuwe ingang is gesitueerd op het schoolplein en heeft reeds een duidelijk resultaat, doordat de Van Stolkweg niet meer door schoolkinderen wordt geblokkeerd.

De heer Van Lennep heeft, als voorzitter van de Vereniging VCL, op zijn eigen vlotte en ludieke wijze met elkaar verbonden de dia's van de verbouwing, de door leraren en scholieren opgevoerde sketches, alsmede de toespraken.

Namens de Wijkvereniging 'Van Stolkpark' zijn bestuur, rector, leraren/leraresen en leerlingen gelukgewenst met de nieuwe uitbouw. Verwezen is daarbij naar de uitspraak van de rector in 1979 over de nauwe band tussen het Eerste VCL en het Van Stolkpark. Deze nauwe band heb ik namens u nog eens bevestigd.

Daarbij is er onder andere op gewezen, dat op Scheveningen als vissersplek de uitdrukking 'driemaal is scheepsrecht' in ere wordt gehouden. Deze nieuwe uitbouw is namelijk de derde grote verbouwing sinds het Eerste VCL zich in 1931 in de wijk vestigde.

Met name de rector werd dank gebracht voor de open en prettige wijze waarop hij de Wijkvereniging bij deze uitbouw heeft betrokken en de overlast tot een minimum heeft beperkt.

Vervolgens werden de school twee bomen aangeboden. De eerste boom werd geplant door de oud-leerlingen, de tweede door de voorzitter en secretaris van de Wijkvereniging, namens de bewoners van het Van Stolkpark.

De Wijkvereniging verwacht, dat het Eerste VCL nog lang in de wijk zal blijven en dat de samenwerking, zoals in het verleden, ook in de toekomst prettig zal zijn.

F. J. B. Bruins

Foto: Y. B. van der Meulen

Van Villa Elisabeth tot Parkrust

Villa Elisabeth rond 1920

Als binnenkort de eerste bewoners van de appartementsgebouwen aan Parkweg en Duinweg hun intrek gaan nemen, geeft dat reden tot vreugde. Nadat tien jaar lang het terrein braak heeft gelegen, geeft deze vulling van de 'holle' kies een prettige aanblik.

Toch gaan de gedachten van de wijkbewoners, die de Emmakliniek nog in werking meegemaakt hebben, terug naar die tijd. En de tijd die daarvoor lag.

De in het afgelopen jaar gebouwde appartementsen zijn ingedeeld in twee gebouwen: een gebouw aan de Parkweg, met 36 appartementen, en een gebouw aan de Duinweg, met 12 appartementen.

Aan de vorm van de voormalige Emmakliniek was nog duidelijk te zien, dat er tussen twee gebouwen een verbinding was gelegd. En wel tussen Villa Elisabeth en Winshome.

Parkweg - Villa Elisabeth

'Meer en meer wordt ons heerlijke Van Stolkpark, aan den rand van de Scheveningsche Boschjes gelegen, een der meest gezochte plekken voor de vestiging van hen, die in rust en gezonde lucht versterking moeten zoeken voor het verzwakte lichaam of een geschokt zenuwgestel'.

Zo schreef een journalist van Het Vaderland op vrijdag 30 juli 1897, enige dagen nadat hij een kijkje had mogen nemen in het pas geopende 'allerliefst gelegen en smaakvolle' herstellingsoord. Graag laat ik hem nog verder aan te woord: 'Het is een fraai, ruim gebouw, gezellig van uiterlijk, comfortabel van binnen. Overtollige weelde is vermeden, maar toch zal men, bijvoorbeeld 't sier-

lijk ameublement der ruime conservatiezaal, met daaraan grenzende glasdichte serres, de stemmige stijlvolle eetzaal, de huiselijke slaapvertrekken, 32 in getal, ingericht door Pander, vier badkamers en een elektrisch bad . . . (aantreffen)'. Maar: 'Lastige patiënten, krankzinnigen of geesteskranken, worden volstrekt niet opgenomen. Het régime is rust, frische, zuivere lucht en krachtige voeding'.

De patiënten - het pension was uitsluitend voor dames bestemd - werden vrijgelaten in hun keuze van geneesheer. Deze medici zouden in Villa Elisabeth ruimte vinden voor 'consultatie, onderzoek van chemischen aard en behandel-lokalen en hulpmiddelen als in geen ander ziekenhuis'. Patiënten zonder eigen geneesheer konden zich laten behandelen door de aan de inrichting verbonden geneesheer, Dr Cowan.

De kersverse directrice was mejuffrouw W. Th. van Konijnenburg - in bezit van de akte van de Haagsche Kook- en Huishoudschool; hoofdverpleegster was mejuffrouw W. S. (Sutherland) Royaards. De tarieven voor verpleging waren zeer matig.

Villa Elisabeth was niet het enige herstellingsoord in het Van Stolkpark. Aan de Duinweg exploiteerde A. F. Henken zijn kliniek Salem en Pella, in het begin van de Parkweg (4-6-8) bevond zich de 'ziekeninrichting' van de gezusters Kuijk. Halverwege de Parkweg was in 1894 naar ontwerp van architect Van Dam de Psychiatrische Kliniek van Dr G. H. Eykman geopend, waar natuurgeneeswijzen ('Natura Sanat') werden toegepast.

Wellicht is een hypothese voor het ont-

staan van Villa Elisabeth te maken op grond van de samenstelling van de Raad van Toezicht. Deze bestond uit de heren G. H. van Steyn, voorzitter, Dr P. M. S. Kros, secretaris, Mr L. den Beer Poortugael, penningmeester, en Mr A. C. A. Tielkemeyer te Amsterdam.

De stadsarts Kros woonde niet ver van de kliniek, namelijk in de Villa Vall' di Rena, Van Stolkweg 31. Den Beer Poortugael advocaat en procureur van beroep woonde aan de Hoge Nieuwstraat. Gerard Henri van Steyn, kapitein-luitenant ter zee, wonend op het adres Bezuidenhout 65, was gehuwd met Elisabeth Jacoba Christina Dorrepaal, die begin 1896 de - helaas bij de sloop verloren gegane - eerste steen legde, en naamgeefster voor de kliniek was. Zij was een van de acht kinderen van de schatrijke Georgius Leonardus Dorrepaal, bankier en eigenaar van cultuurondernemingen in Nederlandsch-Indië, en Ludovica Manuel.

Het is mogelijk dat via mevrouw Dorrepaal - Manuel de lokatie voor het herstellingsoord gevonden werd: zij woonde 'om de hoek', in Villa Margaretha, op de hoek van de Duinweg en de huidige Professor Gerbrandyweg.

In 1895 werd de grond gekocht van Abraham van Stolk, waarna in 1896 aannemer G. Ph. Reeser kon gaan bouwen naar het ontwerp van architect A. P. van Dam.

Opmerkelijk is, dat de bebouwing rond Villa Elisabeth nog lang niet zo dicht was als in latere tijd. De enige huizen in de buurt waren Villa Catharina - op de hoek van Parkweg en Duinweg -, Villa Jarpa, Duinweg 37, het Parkhotel (Parkweg 13), en Dorothea, dat afge-

broken werd voor de bouw van een nieuwe vleugel van het VCL. De vier huizen aan de Duinweg, die gesloopt werden voor de bouw van Duinrust, Duinweg 35, werden pas na 1900 gebouwd.

Als zelfstandig herstellingsoord draaide Villa Elisabeth slechts enige jaren. Al in 1913 wordt vermeld, dat het herstellingsoord 'behoort bij Bronovo, Laan van Meerdervoort 84'.

Duinweg - Winshome

Het pand Duinweg 27, het aan de Duinweg gelegen deel van de voormalige Emma-kliniek, was in 1903 gebouwd naar ontwerp van de architecten Zacharias Hoek en Jan Thomas Wouters. Zij verhuurden het pand in 1904 aan de heer S. F. van Oss.

Salomon Frederik van Oss, combineerde de beroepen journalist, en commissieair in effecten. Het 'Van Oss' Effectenboek', is nog steeds bekend. Zijn financiële en journalistieke kwaliteiten komen verder tot uiting in de uitgave van de 'Nieuwe Financier en Kapitalist'. Hij richtte in 1914 het weekblad De Haagsche Post op.

Van Oss en zijn vrouw, Winifred Agnes Davidson, noemden hun huis aan de Duinweg Winshome. Kwamen zij met vier kinderen in het huis, zij verlieten het met zeven kinderen op 22 januari 1913, en verhuisden toen naar Javastraat 2.

In 1910 verkochten Hoek en Wouters het pand aan de Duinweg aan de N.V. Herstellingsoord Villa Elisabeth. Duinweg 27 werd in gebruik genomen als noodziekenhuis.

Diakonessen-Inrichting

In 1923 werden de beide panden van Villa Elisabeth officieel overgenomen door de Diakonessen-Inrichting. Deze inrichting was in 1871 gestart in drie kamers van het woonhuis van Dr H. J. Vinkhuizen - lijfarts van Koning Willem III - aan de Kazernestraat 28. In 1879 was men in staat naar ontwerp van P. F. W. Mouton aan de Laan van Meerdervoort een ziekenhuis te bouwen, dat naar de eerste verpleegster, de diacones Bedloo de Bronovo genoemd werd. In de loop der jaren werd de kliniek te klein en in Den Haag werd uitbreiding gevonden in de aan de Parkweg gelegen Villa Elisabeth.

Op 12 september 1929 legde Koningin Emma de eerste steen voor nieuwbouw van de Diakonessen-Inrichting aan de Bronovolaan in de pas ontwikkelde wijk Benoordenhout. Op 29 januari 1932 kon de nieuwbouw in gebruik genomen worden.

Villa Elisabeth werd bestemd voor kraamvrouwen, interne patiënten en rustbehoevenden, in de eerste en 2e klasse. Voor de kraamvrouwen bedroegen de verpleegtarieven per dag - met inbegrip van de verzorging van de baby - f 7,- tot f 12,- per dag. Bezoekuren vielen dagelijks van 11 tot 12 uur (alleen voor de 1e klasse), drie tot half vijf, en 8 tot 9 uur 's avonds.

Het pand aan de Duinweg was inmiddels al weer voor bewoning opengesteld, aanvankelijk voor mejuffrouw M. A. Th. W. Münnighoff, later voor de leraar Cornelis Oskam en zijn vrouw. Daarna werd Winshome weer ingericht als noodziekenhuis.

In het begin van de oorlog werd er een verbinding gemaakt tussen de twee panden. En, niet te geloven, hoewel de kliniek gelegen was in het 'Sperrgebied' en een pasje nodig was om binnen te komen, gingen de bevellingen gewoon door. Maar aan het eind van de oorlog moest ook de kraamkliniek geëvacueerd worden en kwam in de Tasmanstraat terecht.

Toen Bronovo na de oorlog weer over voldoende ruimte aan de Bronovolaan beschikte, verhuurden zij het complex aan de Parkweg aan de Emma-kliniek.

Emma-kliniek

De Emma-kliniek werd in 1933 opgericht door een groep personen, die van mening was, dat er - de economische crisis was welhaast op haar hoogtepunt - dringend behoefte bestond aan een uitgesproken protestantse kraaminrichting, speciaal bestemd voor aanstaande moeders, die van een niet al te groot weekgeld moesten proberen rond te komen.

Het initiatief tot oprichting ging uit van de Vereniging Protestantsch Nederland, afdeling 's-Gravenhage; voorzitter van de stichting werd de bekende Haagse hervormde predikant Dr K. H. E. Gravemeyer.

Koningin Emma verleende niet alleen toestemming haar naam aan de kliniek te verbinden, maar aanvaardde ook het beschermvrouweschap.

Het begin van de Emma-kliniek was scheidend: op 22 april 1933 opende koningin Emma de inrichting, die was ondergebracht in de bestaande Villa Nieuw-Panorama, Parkweg 15, waarin

Aan de Duinweg v.l.n.r. de villa's Pieternella, later Frealitine (no. 31), Berendina, later Theresia (no. 29) en Winshome (no. 27). Pieternella en Berendina werden afgebroken voor de bouw van Duinrust. (foto Collectie Gemeente-Archief 's-Gravenhage)

Een kraamkamer in de Emma-kliniek. Deze foto is genomen in de balkonkamer van Duinweg 27 (foto Collectie Gemeente-Archief 's-Gravenhage)

plaats was voor 40 kraamvrouwen. Tot directrice werd benoemd Jonkvrouw W. J. de Jonge. Zij leidde de Emma-kliniek meer dan 25 jaren op voortreffelijke wijze.

De eerste jaren werd gewerkt met flinke tekorten op de exploitatierekening, die zonder verhoging van de verpleegprijs weggewerkt moesten worden. De tarieven waren gelijk aan de tarieven van Villa Elisabeth.

De moeilijkheden stapelden zich nog op, toen de oorlog uitbrak en de Emma-kliniek aan het zwerven ging. Tijdens de oorlogsjaren vond zij op niet minder dan zeven verschillende plaatsen onderdak. Na de oorlog kon er ruimte gehuurd worden in de voormalige Villa Elisabeth, Parkweg 21.

De Emma-kliniek beschikte hier over 68 bedden en 48 wiegen. In november 1956 bedroeg het totale aantal hier geboren babies 20.000, waaronder vele tweelingen en vijf drielingen. Kort voor de viering van het 25-jarig bestaan - op 19 november 1957 - beviel in de Emma-kliniek de achttienjarige mevrouw G. Toet - Vrolijk, van een drieling.

Ook de dertigduizendste baby werd hier nog geboren, maar de ouderdom van veertig jaar zou de Emma-kliniek niet halen.

Op 23 november 1971 werd een personele unie gesloten voor een nauwe samenwerking op medisch en economisch gebied tussen de Emma-kliniek en Bronovo. Het doel was te geraken tot één gynaecologisch-obstetrisch centrum van protestants-christelijke ziekenhuizen in de regio.

Het zou het einde betekenen van de Emma-kliniek.

Op 13 januari 1973 begon Bronovo met de bouw van een nieuw verloskundig centrum op eigen terrein. Dit verloskundig centrum - het Margrietpaviljoen - werd op 10 september 1973 in gebruik genomen. Op dat moment sloten zowel de kraamafdeling van het Nebo-ziekenhuis aan de Scheveningseweg als de Emma-kliniek de deuren.

Muis met staart

De sluiting van de Emma-kliniek had nog wel een staart: in de periode volgend op de sluiting zochten op grote schaal ratten- en muizenfamilies uit de gebouwen een heenkomen, en veroorzaakten last in de omgeving.

Niet erg zorgvuldig doet het bericht aan, dat in juni 1974 vanden zichten zich een weg wisten te banen naar de bij verhuizing 'vergeten' geheime medische informatie van oud-patiënten. Erger nog: de informatie werd verspreid over de gehele voormalige kliniek.

Inmiddels waren de panden aan Parken Duinweg verkocht en gingen vervolgens over in verschillende andere handen. Het einde kwam op 20 februari 1975 toen brand uitbrak in de voormalige kliniek. Spoedig daarna moesten beide gebouwen op last van de gemeente wegens instortingsgevaar worden afgebroken.

Er werden plannen gemaakt voor de bouw van een kolossaal flatgebouw, naderhand voor een kleiner gebouw. Een idee werd gelanceerd voor de aanleg van een voetbalveldje voor de jeugd. Ook kwam het verzoek het braakliggende terrein in te richten als duinplantsoen, om zandverstuiving en vervuiling tegen te gaan.

Parkrust

Al jaren blijkt er op Scheveningen grote belangstelling te bestaan aan zelfstandige bejaardenwoningen. Echter, locaties zijn schaars en moeilijk te verkrijgen.

De Stichting Parkrust - opgericht door bestuursleden van de Stichting Duinrust, verzorgingstehuis voor bejaarden, Duinweg 35 - is het gelukt, met medewerking van de Wijkvereniging 'Van Stolkpark', vergunning te krijgen voor de bouw van twee complexen zelfstandige bejaardenwoningen.

Met de bouw van deze woningen is duidelijk, dat ook in het Van Stolkpark, nieuwbouw tot de mogelijkheden behoort. Dat een vergelijking van Parkrust met Duinrust zozeer in het voordeel van Parkrust uitvalt, is zeker niet in de

laatste plaats te danken aan de actieve bemoeienissen van het bestuur van de Wijkvereniging met het behoud van karakter van het Van Stolkpark. Immers, dank zij het bestemmingsplan, dat vooral door het ijveren van de Wijkvereniging tot stand kwam, is Parkrust aanzienlijk minder massaal dan Duinrust en hierdoor meer in overeenstemming met de rest van de bebouwing.

Dat bovendien de vormgeving zoveel prettiger aandoet, is mede te danken aan het intensief overleg, dat het bestuur van de Wijkvereniging mocht voeren met het bestuur van de Stichting Parkrust, het architectenbureau Mehrrens en de gemeentelijke Dienst Bouw- en Woningtoezicht.

Wij complimenteren het bestuur van de Stichting Parkrust met het resultaat van hun niet geringe inzet en wensen de nieuwe bewoners geluk met hun nieuwe behuizing.

Anneke Landheer - Roelants

Bronnen:

I.P.Z. - Officieel Orgaan van het Interkerkelijk Protestants Ziekenhuisbureau, sept. 1967

Nederlandse Leeuw 1953

Kadastrale leggers (oud archief), bevolkingsregister (Gemeente Archief 's-Gravenhage)

De nieuwe erfpachtreghels

Maandagavond 4 november 1985. Het is rond half elf, wanneer Burgemeester Havermans met een ferme hamerslag eerder dan verwacht werd de vergadering van de gemeenteraad afsluit. Tevreden kan hij daarna met zijn wethouders een borrel gaan drinken.

In grote meerderheid immers is de Raad akkoord gegaan met het voorstel tot heroverweging van het grondbeleid. Hiermee is niet alleen het enige agendapunt van de vergadering tot een goed eind gebracht, maar ook het belangrijkste strijdpunt, dat sinds de verkiezingen van 1982 de Haagse raad heeft bezig gehouden.

Hoewel in de Scheveningse Bosjes de terreinen, waarop 'De Bataaf', de Miniaturstad Madurodam en het Promenade Hotel zijn gelegen, in erfpacht zijn uitgegeven is het Raadsbesluit van 4 november voor de bewoners van het Van Stolkpark vooral van betekenis, omdat de huizen aan de Belvédèreweg allemaal 'op erfpacht' zijn gebouwd. Dat komt zo.

Rond 1875 had Mr Thomas van Stolk zich de eigendom weten te verwerven van het grootste gedeelte van de gronden, waarop in de daaropvolgende jaren naar zijn ideeën het huidige Van Stolkpark zou worden aangelegd. Ook langs de huidige Professor Gerbrandyweg en de Duinweg bezat hij grond. Het terrein tussen de beide wegen, waarop rond 1900 de Belvédèreweg zou worden aangelegd, was echter van de gemeente.

In 1909 kon Jacob Kindermann daarvan nog een perceel kopen op de hoek van de Duinweg en de Belvédèreweg, waarop hij in 1910 de nog bestaande villa Vredelust (Duinweg 24) liet bouwen. Voor de overige percelen gaf de gemeente kennelijk verder de voorkeur aan erfpacht. In de jaren 1911 tot en met 1917 werden die percelen uitgegeven achtereenvolgens aan Jacobus George Robbers, Andries de Bloeme, Michiel Coenradus de Groot, Frits Adolf Eschauzier en de N.V. Centrale Handelsmaatschappij van Onroerende Goederen Vredesjaar. Zo zullen de erfpacht-overeenkomsten voor deze percelen achtereenvolgens aflopen in de jaren 1988 tot 1993.

Wat betekent nu het eerder genoemde raadsbesluit voor de bewoners van de Belvédèreweg? Erfpachtrecht dan is, volgens artikel 767 van het Burgelijk wetboek, een zakelijk recht om het volgenot te hebben van een aan een ander toebehorend onroerend goed, onder gehoudenheid om aan laatstgemelde als een erkentenis van diens eigendom, een jaarlijks pacht te voldoen, hetzij in geld, hetzij in voortbrengselen of vruchten.

Het probleem zit hem daarbij vooral in de termijn, waarvoor eenzelfde hoogte van de erfpachtscanon is vastgesteld en de verhoging, waarmee rekening gehouden moet worden bij de aanvang van een nieuwe termijn. Beide factoren zijn voor de bewoners van grote betekenis voor de berekening van hun jaarlijkse woonlasten en van de verkoopwaarde van hun huis.

Het compromis, dat in het bijzonder de drie grote partijen in de Haagse raad hierover met elkaar hebben bereikt, komt erop neer, dat weliswaar de gemeente in de toekomst in beginsel geen grond meer zal verkopen, maar de de erfpachtstermijn 'eeuwigdurend' is en dat de erfpacht bovendien onmiddellijk geheel kan worden afgekocht, afgezien van enkele tientjes administratiekosten per jaar. Zo blijft de gemeente juridisch eigenaar en verkrijgt de gebruiker het economisch eigendom.

Tot deze constructie hebben niet zozeer overwegingen van financiële aard geleid, maar de wens meer aandacht te kunnen besteden aan het noodzakelijke stedenbouwkundige beheer van de stad. De bepalingen in de erfpachtscontracten over bestemming, gebruik, onderhoud en dergelijke van de betrokken percelen bieden daartoe de mogelijkheid.

Bij heruitgifte van aflopende erfpachtscontracten wordt in de nieuwe regeling de erfpachter in beginsel de keus gelaten tot een nieuw contract te komen dan wel daarvan af te zien. De gemeente zal erin het algemeen naar streven een nieuw contract met de oude erfpachter af te sluiten. Hierbij zal in grote lijnen worden uitgegaan van de marktwaarde van de grond op het moment van heruitgifte met een maximum van 55 procent van

de waarde van een vergelijkbaar stuk onbebouwde grond. De jaarlijks te betalen pacht (canon) wordt bepaald als een percentage, dat wordt aangehouden bij de uitgifte van nieuwe bouwterreinen. Voor de bepaling van de marktwaarde van de grond door gemeentelijke taxateurs is voorzien in de zorgvuldige voorbereiding van een instructie. Het ligt in de bedoeling begin 1987 te beginnen met de bepaling van de grondwaarde voor de heruitgifte van de rechten, die in 1988 aflopen.

Tenzij de gemeente beëindiging van de erfpacht in het algemeen belang noodzakelijk acht - zoals bij herontwikkeling het geval is - is voortijdige heruitgifte van oude rechten, die voor bepaalde tijd gevestigd zijn, mogelijk. Hierbij zal de gemeente bewoners van wie het erfpachtrecht binnen vijf jaar afloopt actief benaderen om met hen bij voorrang een nieuw contract te sluiten. Bewoners van wie het contract afloopt op een termijn van vijf tot tien jaar kunnen ook een nieuw contract sluiten, maar zij moeten de gemeente daar zelf om vragen.

Dit betekent dus, dat het merendeel van de bewoners van de Belvédèreweg voor de verlening van hun erfpachtrecht rustig kan afwachten, totdat de gemeente hen daarvoor benaderd, tenzij zij op korte termijn hun huis zouden willen verkopen.

Wie precies wil weten, hoe het allemaal met het grondbeleid en dus ook met de nieuwe erfpachtreghels zit, kan er het beste de tekst van het raadsvoorstel 456, zoals dit in de raadsvergadering van maandag 4 november 1985 is gewijzigd en vastgesteld, op na lezen. Duidelijk wordt dan ook, dat ter uitvoering van het grondbeleid een aanpassing van het ambtelijk apparaat noodzakelijk is en dat van Burgemeester en Wethouders verwacht wordt, dat zij in januari 1986 met nadere voorstellen komen over de nieuwe algemene bepalingen voor uitgifte en heruitgifte van grond in erfpacht.

Mr Ton Landheer

Parkweg 12/14 terug naar wonen

De panden Parkweg 12/14, lange tijd in gebruik bij de Rijksgebouwendienst, aanvankelijk voor de Dienst Drinkwatervoorziening, later voor een afdeling van het Ministerie van Onderwijs, zal binnenkort haar woonbestemming terugkrijgen.

Deze panden, rond 1895 door bouwkundige Gerardus Jacobus Kurvers gebouwd, werden sinds 1896 gebruikt als pension. Pensionhouder was Mr Arnoldus Idzerda (1861-1933).

Zijn pension, waar vele 'Indischgasten' hun verlof, dat soms twee jaar duurden, doorbrachten, werd rond 1915 uitgebreid met Villa Frisia, Van Stolkweg 13, aangekocht uit de erfenis van mevrouw Kate Bisschop - Swift en rond 1929 met Parkweg 3, uit de veiling van goederen van mevrouw J. Smit - Smit (zij woonde op Van Stolkweg 1, Villa Carmen Sylva).

Na zijn dood werd het pension voortgezet door zijn broer, de bekende radio-

pionier Hanso Schotanus à Steringa Idzera. Als pension vond het een eind bij de ontruiming van het Van Stolkpark op last van de bezetter in mei 1943.

Na de oorlog werden de panden Parkweg 12/14 als kantoor in gebruik genomen.

Kortgeleden werd bekend dat in 1986 een begin zal worden gemaakt met de verbouw van deze twee panden tot vier appartementen.

Winter - sneeuw - ijs - houdt de stoepen schoon!

De winter nadert - 21 december is het zover. Iedereen hoopt dat ook deze winter - zij het met mate - sneeuw en ijs zal brengen. De kinderen verheugen zich op schaatsen, sleeën, het maken van sneeuwpoppen en het houden van sneeuwbalgevechten.

Voor ouderen - vooral voor degenen die slecht ter been zijn - brengt de sneeuw extra problemen mee. Het zou een stuk eenvoudiger voor deze groep mensen zijn als de stoepen sneeuwvrij gehouden konden worden. Ieder jaar weer blijkt, dat sommige ouderen soms weken niet van huis komen door onder andere de moeilijke situatie op de stoepen.

Vanzelfsprekend kunnen de bewoners voor bijvoorbeeld boodschappen een beroep doen op de Burenhulp. De medewerkers van Burenhulp zijn juist in deze periode van het jaar van onschatbare waarde.

Vogels in de winter

Willen we vogels bijvoeren, dan moeten we de volgende regels in acht nemen:

1. voer hen vlak ná zonsopgang en vlak vóór zonsondergang
2. geef ze lauw drinkwater (suiker toevoegen om het vriespunt te verlagen). Alleen dan water geven als er géén sneeuw is, maar het wél vriest. Geen breed bakje, anders gaan de vogels zich er in baden en bevroren daarna
3. voedsel en drinkwater mogen nóóit zout bevatten.

Vogels met stompe snavels zijn zaadeters, vogels met scherpe snavels zijn insecteneters.

Zadenmengsels zijn bij de dierenhandel verkrijgbaar. Goed zijn: ongezouten pinda's, zonnebloempitten, gierst, boekweit enzovoort, of reuzel, alle zoutloze vetten, margarine. Voer de vogels vooral geen voedselresten; deze bevatten vaak teveel zout.

Rijg aan een koord: pinda's in de schil en stukjes reuzel. Bind beide uiteinden aan takken vast. Het is ook mogelijk fijne plastic netjes (van citroenen of knoflook) te vullen met pinda's en stukjes reuzel en deze als bol in een boom te hangen.

Voer niet op de grond (muizen, ratten, katten en honden zijn ze te snel af en gevaarlijk!) Een voedseltafel is noodzakelijk.

Voor het maken van een voedseltafel is ieder houten plankje te gebruiken. Deze kan worden opgehangen aan drie of vier duidelijk zichtbare koorden; hoog aan een muur bevestigd met haken of op een bezemsteel, rechte dikke tak of tuinpaal, gemonteerd en in de grond gestoken.

Else Ringnald

Kommalfoon

In de bejaardenzorg doen zich de laatste jaren grote veranderingen voor. De bejaarden willen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving blijven wonen. Ondanks hun hang naar zelfstandigheid zijn de bejaarden dikwijls erg onzeker bijvoorbeeld als men komt te vallen - angst voor alleen zijn - geen hulp kunnen krijgen of bij andere situaties, waarbij direct hulp noodzakelijk is.

Daarom is de Kommalfoon (kom al) ontwikkeld, een alarmeringssysteem, waarmee van elke plaats in de woning draadloos kan worden gealarmeerd. In de woning van de bejaarde wordt een telefoonkiezer geplaatst, waarop een of meerdere luister eenheden kunnen worden aangesloten. De telefoonkiezer zorgt automatisch voor verbinding met de hulpverlenende dienst, daarnaast een kleine alarmzender in medaillonuitvoering.

In een noodsituatie behoeft de bejaarde alleen op de knop van de medaillon te drukken, dan is er verbinding met de hulpverlenende dienst, die dag en nacht aanwezig is. Met het Kommalfoon-systeem ontstaat binnen een minuut na alarmering een directe spreekverbinding via de aangebrachte luidspreker. Hierdoor kan de bejaarde snel worden gerustgesteld en tevens worden geïnformeerd over de hulp, die onderweg is. Er hoeft geen gesprek plaats te vinden om bij alarm de centrale kenbaar te maken, wie er gealarmeerd heeft.

Bij alarm wordt op de centrale het nummer van de abonnee automatisch zichtbaar.

De voordelen van het Kommalfoon-systeem zijn:

- 1 Draadloze alarmering vanuit de gehele woning;
- 2 Direct spreekverbinding tussen bejaarde en hulpdienst;
- 3 Direct zichtbaar wie er heeft gealarmeerd;
- 4 Eenvoudig te plaatsen.

E. M. Braat - van Pelt

Tentoonstellingen in het Gemeentemuseum

Kashmirshaws
en de Europese imitaties in het
Nederlands Kostuummuseum

Kashmirshaws
en de Europese imitaties in het
Nederlandse Kostuummuseum
t/m 19-01-1986

Sol LeWitt
een sculptuur in Den Haag
t/m 26-01-1986

De School van Barbizon
Franse meesters uit de 19de eeuw
14-12 t/m 23-02-1986

Aan tafel
eetgerei uit vroegere eeuwen vast op-
stelling
vanaf 18-01-1986

Grafisch project
in samenwerking met de Grafische
Werkplaats
25-01 t/m 31-03-1986

Alberto Giacometti
beelden, tekeningen en grafiek
01-03 t/m 04-05-1986

Griekse terracotta's
uit de collectie van het Haags
Gemeentemuseum
01-03 t/m 29-12-1986

semi-permanent:

Haagse gezichten
portretten 16e tot 20e eeuw

**Kunstenaars en het 50-jarig Berlage-
gebouw**

Eric Orr - Günter Tuzina

tot nadere aankondiging

Om en bij de promenade

Tuinkeuringen

De in het voor- en najaar gehouden tuinkeuringen van de afdeling Den Haag van de Maatschappij voor Tuinbouw- en Plantkunde is gebleken dat ook dit jaar weer enthousiast aan de verzorging van de voortuinen gewerkt is. Als prijswinnaars kwamen uit de bus de eigenaren/ verzorgers van de tuinen gelegen bij de panden Duinweg 25 en 37. Volgend jaar zullen de keuringen gehouden worden in de week van 19 tot 26 april en 30 augustus tot 6 september.

Dagcamping in Scheveningse Bosjes

In het rapport van de Provinciale Planologische Commissie is gepleit voor een stadscamping voor dagrecreatie met 150 plaatsen in de Scheveningse Bosjes. Wethouder Nyqvist van Ruimtelijke Ordening heeft laten weten dat de gemeente 's-Gravenhage niet bereid is voor zo'n dagcamping grond beschikbaar te stellen.

Proef deconcentratie

De gemeente 's-Gravenhage heeft een begin gemaakt met een onderzoek naar de mogelijkheid een deconcentratieplan voor Scheveningen.

Als voorbeeld voor dit experiment dient de deconcentratie in Loosduinen, waar een stadsdeelkantoor is geopend. Op dit stadsdeelkantoor werken ambtenaren van verschillende gemeentelijke en secretarie-afdelingen, zoals van de Dienst Burgerzaken, GSD, Huisvesting, Verkeer, Ruimtelijke Ordening, Sport en Recreatie.

Voor dit onderzoek is contact opgenomen met de tien bewoners-organisaties die deel uitmaken van de Gezamenlijke Scheveningse Bewoners Organisatie.

Parkweg 2-2a

In dit pand waar jarenlang Poort & Grabowsky hun kantoorvestiging hadden is na enige maanden verbouwing, onder andere van de verbinding tussen de huizen Parkweg 2 en 2a, een 'Business Centre' geopend. Men kan in dit Centre per dag, per week, per maand of per jaar een unit huren. Tevens kan men tegen betaling van allerlei bijkomende faciliteiten gebruik maken. Zoals bijvoorbeeld van telex, antwoorddienst voor de telefoon, meertalige secretaresses, vergaderzalen enzovoort. Het centrum mikt vooral op buitenlandse bedrijven en zakenlieden, die voor korte tijd in de stad zaken moeten doen en daarvoor een representatief kantoor nodig hebben.

Het gebouw werd op 8 november geopend door wethouder van Economische Zaken Dijkhuizen, door onthulling van een tegelplateau van de Haagse plaatbakkerij Rozenburg. Het tegelplateau werd ontdekt tijdens de renovatie van het pand. Leerlingen van de Academie hebben veel gedaan om dit plateau, dat ernstig beschadigd was, mooi en passend bij te werken.

NIRIA

Ter gelegenheid van het feit dat hij 25 jaar als directeur bij NIRIA, thans gevestigd Van Stolkweg 6, in dienst is, werd de heer Vrensen gelukgewens met het behalen van deze mijlpaal. Namens de Wijkvereniging boden de heren Bruins en Mulder hem een Van Stolkparkdas aan.

Voor de verlanglijst van u en uw vrienden:

- Van Stolkparkdas, in blauw en rood f 15,—
- Van Stolkparkchoker of - shawl, in blauw, groen en rood f 17,50
- Van Stolkparkbutterfly, in blauw, groen en rood f 20,—
- Koeriersbundel. Van Stolkparkkoerier 1 t/m 28 f 15,—
- Van Stolkpark in oude ansichten. Uitgave Europese Bibliotheek. Uitsluitend in de boekhandel. f 34,90.

Babysitters

Minimum tarieven zijn nu:
f 3,— per uur van 19.00 - 24.00 uur
f 3,50 per uur na 24.00 uur
f 4,— per uur vóór 19.00 uur
(dus overdag).

Als een babysit blijft slapen, dan wordt het tarief berekend tot het moment van thuiskomst van de ouders.

Verder is het noodzakelijk gebleken beide partijen er op te wijzen, dat er duidelijke afspraken moeten zijn over de tijd van thuiskomst en ook over het al dan niet ontvangen van bezoek tijdens het babysitten. Het is voor iedereen prettiger als dit van te voren goed geregeld is.

Roderik Bender, telefoon 55 47 11
Veroniek Bender, telefoon 55 47 11
Hellen Bruins, telefoon 52 23 47
Hanka Gerretsen, telefoon 54 00 92
Anne Hardon, telefoon 54 04 37
Elsbeth Hardon, telefoon 54 04 37
Nicky Kusters, telefoon 52 33 94
Désirée Landheer, telefoon 54 12 96
Marlies Landheer, telefoon 54 12 96
Jolanda Schuurmans, telefoon 55 15 44
Erik Wilmink, telefoon 54 90 36
Hanneke Wilmink, telefoon 54 90 36

Wijkvereniging 'Van Stolkpark'

Contactadres:

Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 54 12 96

Bestuur:

Voorzitter:

Drs F. J. B. Bruins,
Van Stolkweg 26,
telefoon 52 23 47

Secretaris:

Mr J. Mulder,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 15,
telefoon 54 99 72

Penningmeester:

J. A. Kusters,
Belvédèreweg 17,
telefoon 52 33 94

Leden:

Mr T. Landheer,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 54 12 96
R. P. Luijer,
Kanaalweg 27,
telefoon 54 13 13
Mevrouw Th. Wilmink - Weijnenke
Duinweg 4
telefoon 54 90 37
Mevrouw E. A. D. Ringnalda -
Houtsmuller, Hogeweg 6,
telefoon 54 03 29

Van Stolkparkkoerier:

Eindredactie:

Anneke Landheer - Roelants,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 54 12 96

Verspreiding:

Rob Luijer,
Kanaalweg 27,
telefoon 54 13 13

Burenhulp:

Wijkhoofd:

Mevrouw E. M. Braat - van Pelt,
Belvédèreweg 1,
telefoon 54 40 35

Plaatsvervangend wijkhoofd:

Mevrouw M. C. Goes - van Romondt,
telefoon 55 84 55

Wijkcontactambtenaar:

H. P. Treffers
Wijkaangelegenheden,
Nassauplein 18-19,
telefoon 12 29 46

Wijkagent:

B. D. Nieland,
Politiebureau Duinstraat,
telefoon 10 30 44

Rayonagent:

C. A. van der Kolk,
Politiebureau Duinstraat,
telefoon 10 30 43